

Nr 255.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 27 maj 1921 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo; given Stockholms slott den 28 april 1922.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 27 maj 1921 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Åkerman.

Förslag

till

Lag

om fortsatt tillämpning av lagen den 27 maj 1921 (nr 265) om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

Härigenom förordnas, att lagen den 27 maj 1921 (nr 265) om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo, vilken lag gäller till den 1 juli 1922, skall äga fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1923; dock skall från och med den 1 juli 1922 10 § hava följande ändrade lydelse:

Sker avverkning — — — här är sagt.

Vad nu — — — under bedömande.

Verkställes avverkning, varemöt förbud meddelats eller varigenom lämnad anvisning av beskaffenhet som i andra stycket sägs varder åsidosatt, av annan än den, vilken förbudet eller anvisningen delgivits, och ägde avverkaren kännedom om förbudet eller anvisningen, vare han underkastad enahanda påföljd, som om förbudet eller anvisningen delgivits honom, och varde i målet jämväl i övrigt så förfaret, som i det föregående är för särskilda fall stadgat.

Innefattar avverkning — — — förut är sagt.

Beträffande påföljd av sådan under denna lags giltighet begången förseelse, varom i 10 § sägs, skall vad i lagen är stadgat fortfara att gälla även efter den 30 juni 1923.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen 24 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Åkerman:

»Då frågan om förlängd giltighetstid för lagstiftningen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo den 25 februari 1921 anmäldes i statsrådet, förelåg en hemställan från lagrådet om sådan ändring i tiden för den då föreslagna lagens giltighet, att antingen lagen finge gälla utan inskränkning till viss tid, i vilket fall dess upphävande kunde ske i samband med antagandet av den väntade definitiva lagstiftningen i ämnet, eller ock, därest till betonande av lagens provisoriska karaktär viss giltighetstid ansåges böra utsättas, densamma bestämdes så, att vid dess utgång nämnda definitiva lagstiftning kunde väntas vara genomförd. Sedan dåvarande chefen för justitiedepartementet i avseende härå framhållit, att det knappast vore antagligt, att förslag till en definitiv skogslagstiftning skulle kunna föreläggas 1922 års riksdag, angav han emellertid en del skäl, på grund varav han ansåg den i förslaget till den provisoriska skogslagen upptagna bestämmelse, enligt vilken lagen skulle gälla till den 1 juli 1922, böra lämnas oförändrad. Denna bestämmelse ingick också i det förslag till lag i ämnet, som av Kungl. Maj:t förelades 1921 års riksdag och av denna godkändes. Den sedermera den 27 maj 1921 utfärdade lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo gäller alltså allenast till den 1 juli 1922.

Till följd härav och då det befunnits ogörligt att för 1922 års riksdag framlägga förslag till en skogslagstiftning med permanent giltighet, har jag från skogsvårdsstyrelserna i de län, där 1921 års provi-

soriska skogslag är gällande, infortrat dels uppgift angående de åtgärder, som under år 1921 inom vederbörande styrelses verksamhetsområde vidtagits med tillämpning av sagda lag eller lagen i samma ämne den 11 juni 1920, dels ock yttrande rörande verkningarna av nämnda lagar under år 1921 ävensom angående behovet av förlängning av ifrågavarande lagstiftnings giltighetstid, eventuellt för längre tid än ett år från den 1 juli 1922, varjämte särskilt begärts upplysning, huruvida den i 6 § 2 mom. i ovannämnda lag den 27 maj 1921 upptagna bestämmelse om rätt för vissa hos skogsvårdsstyrelserna anställda tjänstemän att interimistiskt meddela avverkningsförbud erhållit någon tillämpning. Sålunda infortrade uppgifter och yttranden hava numera inkommit.

Skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för ledning av avverkningar m. m.

Den rådande allmänna depressionen inom affärsvärlden och industrien har givetvis under den tid, de inkomna redogörelserna avse, medfört en väsentlig inskränkning i avverkningarna och därmed även i skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för tillämpning av den ifrågavarande lagstiftningen. Ehuru denna verksamhet sålunda varit mindre omfattande än de föregående redogörelseåren, har den dock ingalunda varit obetydlig på sätt nogsamnt framgår av följande uppgifter i ämnet.

I *Stockholms* län har den provisoriska skogslagen medfört ett ökat antal rekvisitioner av biträde för skogsvård, varigenom skogsvårdsstyrelsen satts i tillfälle att reglerande ingripa å ett stort antal egendomar. I 3 fall, samtliga berörande ungsogsavverkning, har styrelsen förmått vederbörande avverkare att ställa säkerhet för att påbörjade avverkningar skulle upphöra eller i fortsättningen bedrivas efter styrelsens anvisningar. Efter framställning av skogsvårdsstyrelsen har länsstyrelsen den 3 mars 1921 med stöd av 3 § 2 mom. sagda lag förordnat, att vissa delar av länet skola utgöra s. k. kustskogsområden.

I *Uppsala* län har skogsvårdsstyrelsen i 26 fall, då olaglig avverkning ansetts vara att befara, förebyggt sådan genom att i tid träffa avtal med skogsägaren om uppgörande av avverkningsplan. Härutöver hava, på grund av frivilliga ansökningar från skogsägare, avverkningsplaner uppgjorts för 166 ställen.

I *Södermanlands* län hava skogsvårdsstyrelsens åtgärder, liksom under de föregående åren, gått ut på att dels genom lämnande av biträde för anvisning och stämplings verkställande få avverkningarna rätt lagda dels ock förhindra sådana, som tillämnats på ett mot lagen stridande sätt. I vilken omfattning sålunda verkställda förrättningar för-

anletts av önskan att få skogen riktigt behandlad eller av tillvaron av den provisoriska skogslagen har emellertid styrelsen funnit icke vara möjligt att angiva.

I *Östergötlands* län hava skriftliga anvisningar rörande ifrågasatta avverkningar i ett stort antal fall lämnats av skogsvårdsstyrelsens tjänstemän. Med markägarna inom kustområdena har överenskommelse träffats rörande avverkningars rätta bedrivande, varför åtgärd enligt 3 § 2 mom. i den nuvarande provisoriska skogslagen ansetts tillsvidare ej erfordras.

I *Jönköpings* län hava under år 1921 inkommit 199 ansökningar om biträde för utsyning enligt den provisoriska skogslagstiftningens bestämmelser, varjämte behandlats 20 dylika ansökningar, som inkommit i slutet av år 1920. (Motsvarande siffror för år 1920 vore 858 och 26). På rekvisition av skogsägare har styrelsen under år 1921 utfört tillhoppa 192 utsyningar. Olaglig avverkning har i 2 fall, båda avseende ungskog, reglerats genom att skogsägaren av styrelsen begärt och fått anvisning, huru avverkning rätteligen borde bedrivas.

I *Kronobergs* län hava under året av styrelsens tjänstemän handlagts 46 stämplingsförrättningar mot 568 under år 1920. Därjämte har i 4 fall, efter anmälan eller skedd besiktning, tillämnad avverkning av ungskog förhindrats eller, efter begäran om utstämpling, omlagts i enlighet med lagens stadgande.

I *Kalmar läns norra landstingsområde* har det blivit regel, att skogsägare, som hava för avsikt att avverka skog, på förhand hos skogsvårdsstyrelsen begära utstämpling av de träd, som få avverkas, och i realiteten har avverkning skett enligt styrelsens anvisning och i enlighet med den provisoriska skogslagens bestämmelser. Under året hava inkommit 110 ansökningar om biträde vid stämpling mot 627 under år 1920. Ingripande beträffande skogar i exponerat läge har icke funnits påkallat.

Även i *Kalmar läns södra landstingsområde* hava vederbörande skogsägare eller avverkare i allmänhet vänt sig till skogsvårdsstyrelsen för erhållande av föreskrifter för avverkning; dock har här i många fall ingripande erfordrats för att få avverkning vederbörligt reglerad. Den största svårigheten har emellertid nu såsom tillförne varit reglerandet av återlösen till markägare av skog, som avverkningsrättshavare icke fått tillgodogöra sig på grund av utfärdad avverkningsförbud; styrelsen har i dylika fall alltid arbetat för att få tvisten sliten genom skiljedom.

I *Blekinge* län äro lagens föreskrifter nu så pass allmänt kända

av avverkarna, att de, hellre än att riskera avverkningsförbud, vända sig till skogsvårdsstyrelsen i tveksamma fall för erhållande av råd eller anvisning om avverkningens rätta utförande. Anvisning i form av utstämpling har meddelats beträffande 26 hemman med ett beräknat avverkningsområde av 236 har; motsvarande siffror för år 1920 voro 198 hemman och 3,898.7 har.

I *Kristianstads* län har anvisning rörande avverkning meddelats i 9 fall, varvid vederbörande avverkare skriftligt förbundit sig att utföra avverkningen i enlighet med anvisningen.

I *Malmöhus* län har dylik anvisning med åtföljande förbindelse förekommit i 3 fall; beträffande 1 hemman, där avverkning av ungskog skett i strid mot lagen, har skogsvårdsstyrelsen erhållit skogsodlingsförbindelse för den avverkade arealen.

I *Hallands* län hava råd och anvisningar för avverknings rätta bedrivande, ofta i samband med stämpling, lämnats i 43 fall mot 155 under år 1920.

I *Göteborgs och Bohus* län hava länsjägmästaren och länsskogvaktarna — förutom kontroll- och besiktningsresor — under sammanlagt 44 dagar handlagt 34 förrättningar med anledning av den provisoriska skogslagstiftningen.

I *Skaraborgs* län har skogsvårdsstyrelsen i ett antal fall genom ingripande på eget initiativ lyckats få påbörjade avverkningar omlagda. De genom lagstiftningen framtvingade beståndsvårdande huggningarna hava alltmera tillvunnit sig skogsägarnas erkännande, och begäres nu allmänt styrelsens biträde för planerandet av dylika huggningar.

I *Örebro* län hava under året behandlats 326 ansökningar, avseende tillämpning beträffande lika många egendomar av den provisoriska skogslagstiftningen. Motsvarande siffra för föregående år var 427; nedgången beror huvudsakligast på sjunkande trävarupris men även därpå att skogsvårdsstyrelsen till följd av oväntad indragning av statsanslag måst avskeda två länsskogvaktare.

I *Västmanlands* län beräknas skogsvårdsstyrelsens hjälp med stämpling eller anvisning hava på grund av den provisoriska skogslagstiftningen påkallats av vederbörande i 29 fall, berörande 187 har; motsvarande siffror för år 1920 voro 76 respektive 1,490.

I *Kopparbergs* län hava 6 avverkningar, som påbörjats i strid mot de provisoriska skogslagarna, blivit genom skogsvårdsstyrelsens ingripande reglerade, därav 2 genom bindande överenskommelser samt 4 genom utstämpling och överlämnande av skriftligt besked om huru avverkningen finge bedrivas enligt gällande lag.

I *Gävleborgs* län har inkommit ansökan om biträde med utstämpling av skog från 157 skogsägare och om biträde för erhållande av råd beträffande skogarnas skötsel och vård från 61 skogsägare. För handläggning av ifrågavarande ansökningar hava använts 251 förrättningsdagar. Antalet ansökningar av nämnda art uppgick år 1920 till 766.

Utöver vad nu återgivits innehålla de inkomna redogörelserna åtskilliga uppgifter av stort intresse rörande åtgärder till fromma för skogsvården, som av skogsvårdsstyrelserna vidtagits med anledning av den provisoriska skogslagstiftningen. Sålunda meddelas från *Göteborgs och Bohus* län, att skogsvårdsstyrelsen genom uppsatser och notiser i tidningar, broschyrer och spridande av Svensk författningssamling fäst allmänhetens uppmärksamhet å samma lagstiftning, ävensom att kurser i skogsgallring och annan beståndsvård samt föredrag härom hållits på ett flertal ställen inom länet. I *Örebro* län har skogsvårdsstyrelsen övat liknande upplvsuingsverksamhet genom annonser och notiser, utdelande av blanketter och tryck samt genom muntlig propaganda bland skogsägare och vid länets tre lantmannaskolor, varvid läns-skogsvaktarna i stor utsträckning fått arbeta ungefär som vandringslärare. I *Gävleborgs* län har skogsvårdsstyrelsen anordnat en kurs för 12 utstämlare under 4 till 5 veckors tid, vilken kurs letts av länsjägmästaren med biträde av tre läns-skogsvaktare. Förmodligen hava liknande åtgärder förekommit inom åtskilliga andra län, ehuru redogörelserna, som icke äro likformigt uppställda, ej innehålla uppgifter därom. Över huvud kan sägas att den provisoriska lagstiftningens ofullständighet och brister i övrigt i väsentlig mån avhjälpes genom skogsvårdsstyrelsernas intresserade och sakkunniga arbete.

Skogsvårdsstyrelsernas åtgärder och skogsägarnas därav framkallade stegrade intresse för skogsvården hava i förening med avverkningarnas minskade omfattning föranlett en minskning i antalet fall, då formligt avverkningsförbud måst tillgripas. Medan de förut inkomna liknande redogörelserna för åren 1919 och 1920 upptaga 313 respektive 337 avverkningsförbud, uppgår antalet avverkningsförbud under år 1921 till allenast 155. Av sistnämnda antal avverkningsförbud komma på

Avverkningsförbud.

Stockholms län	13
Uppsala län	4
Södermanlands län	4
Östergötlands län	3
Jönköpings län	1
Kronobergs län	7

Kalmar län, norra delen	—
» » södra delen	2
Blekinge län	—
Kristianstads län	3
Malmöhus län	2
Hallands län	2
Göteborgs och Bohus län	—
Älvsborgs län	34
Skaraborgs län	7
Värmlands län	4
Örebro län	2
Västmanlands län	9
Kopparbergs län	4
Gävleborgs län	31
Västernorrlands län	18
Jämtlands län	5

Avverkningsförbuden hava liksom under de föregående åren av den provisoriska skogslagstiftningens tillvaro i flertalet fall meddelats på grund av lagstridig avverkning av ungskog. I två fall, därav ett i Gävleborgs och ett i Västernorrlands län, har avverkningsförbud med temporär giltighet meddelats av vederbörande länsjägmästare med stöd av skogsvårdsstyrelsens bemyndigande enligt 6 § 2 mom. i 1921 års lag. Besvär mot avverkningsförbud omnämnas i 6 fall, åtal för överträdelse av förbud eller för åsidosättande av anvisning för avverkning i 9 fall.

Omöden om
den provi-
soriska skogs-
lagstiftning-
gen. Behovet
av förläng-
ning därav.

Även om behovet av den reglering av avverkningarna, som den provisoriska skogslagstiftningen medfört, icke under nu rådande depressionstid gjort sig lika starkt gällande som under de första åren av dess tillvaro, innefatta dock de inkomna redogörelserna många gynnsamma omdömen om dess verkningar jämväl vad angår år 1921. Av uttalanden i detta avseende må utöver vad redan omnämnts här återgivas följande.

Skogsvårdsstyrelsen i *Stockholms* län anför, att det bland allmänheten råder stor förståelse för nödvändigheten av ett lagstadgat skydd för växtliga ungskogar ävensom för bevarandet av skogstillgångarna å egendomar, som byta ägare, samt att kännedomen om lagens existens nu synes hava trängt helt igenom, så att avverkningar i strid mot densamma, föranledda av oförstånd, ej hava förmärkts.

Skogsvårdsstyrelsen i *Uppsala* län anser, att syftet med denna

lagstiftning i allt väsentligt blivit uppnått, samt framhåller, att lagstiftningen, på samma gång den giver skogsvårdsstyrelse befogenhet att ingripa mot skogsskövling, icke utgör något hinder för ett rationellt utnyttjande av skogstillgångarna.

Skogsvårdsstyrelsen i *Östergötlands* län hänvisar till tidigare uttalanden och tillägger, att den provisoriska skogslagstiftningen fortfarande befunnits välbehöflig och till stort gagn för skogarna inom länet.

Skogsvårdsstyrelsen i *Kalmar läns norra landstingsområde* framhåller som sin bestämda åsikt, att denna lagstiftning varit till stor nytta, icke endast direkt genom möjligheten att med dess bestämmelser hindra skövling, alstrandet av skräpskogar och spolierandet av ungskogar utan även indirekt genom sin blotta tillvaro, som så gott som tvingar icke blott den notoriske skövlaren utan även den enkle skogsägaren, som ej förstår vådan av en ovarsam avverkning, att innan avverkning påbörjas förhöra sig hos styrelsen, om avverkningen överensstämmer med lagens bestämmelser. Intresset för ämnet har också år från år stegrats hos skogsägarna och hos de flesta finnes nu förståelse för lagens nytta.

Skogsvårdsstyrelsen i *Kalmar läns södra landstingsområde* yttrar, att de provisoriska skogslagarnas verkningar i stort sett torde kunna sägas hava varit synnerligen välsignelsebringande för ungskogarnas skydd.

Skogsvårdsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus* län säger sig på grund av nära fyra års erfarenhet om den provisoriska skogslagstiftningens verkningar vilja vitsorda, att den haft ofantlig betydelse till fromma för länets enskilda skogar. Genom de ifrågavarande lagarna hava, yttrar styrelsen, stora områden, kanske huvudparten, av länets tillväxande skogar räddats undan förtidig avverkning, som skulle hava givit inkomst för stunden men i stort sett skulle varit en olycka för landet. Som en följd av dessa lagar har dessutom kunnat förmärkas en avgjord förbättring i skötseln av de enskilda skogarna, låt vara att denna förbättring indirekt framtvingats, i det ju allt för grov misshushållning med skog är i lagarna förbjuden.

Skogsvårdsstyrelsen i *Älvsborgs* län anför, att erfarenheten från år 1921 ytterligare bekräftat behövligheten av ifrågavarande lagstiftning, och skogsvårdsstyrelsen i *Skaraborgs* län, att denna lagstiftning alltjämt till sina verkningar varit gynnsam för skogsvården.

Skogsvårdsstyrelsen i *Värmlands* län håller före, att ifrågavarande lagstiftnings största betydelse varit av moralisk och uppfostrande natur. Genom att skogsägarna till undvikande av lagöverträdelse anlita skogskunniga personers biträde redan vid avverkningarnas planläggande ernås

icke blott vad ursprungligen avsetts nämligen förhindrandet av för framtida virkesproduktion skadliga avverkningsformer utan även — vad ur skogsvårdssynpunkt måste anses minst lika betydelsefullt — att skogsbestånden i många fall genom klok utsyning bringas till högre produktionsförmåga.

Skogsvårdsstyrelsen i *Örebro* län anser, att de provisoriska skogslagarna verkat mycket gott för skogsvården, samt är övertygad om att de i stor utsträckning förhindrat den för all egendomsskötsel så fördärliga egendomshandeln.

Skogsvårdsstyrelsen i *Västmanlands* län anför, att ehuru på grund av de nedåtgående konjunkturerna på trävarumarknaden frestelsen att utföra lagstridiga avverkningar i hög grad minskats, den provisoriska skogslagstiftningen dock varit av mycket stor nytta vid förhindrandet särskilt av förödande ungskogsavverkning.

Skogsvårdsstyrelsen i *Gävleborgs* län anser, att det inflytande de tillfälliga skogslagarna — framför allt 1920 och 1921 års lagar — haft på hushållningen med de enskilda skogarna varit uteslutande gott. Dessa lagar anses dessutom hava på ett önskvärt sätt kompletterat och förstärkt 1903 års lag. Styrelsens befattningshavare hava vitsordat, att allmänheten över huvud ställer sig gynnsamt emot de tillfälliga lagarna. Möjligen har en eller annan köpare av avverkningsrätt förmenat, att han fått utstämpling av mindre antal träd än han beräknat, men detta har dock hört till de få undantagen och förringar på intet sätt det goda omdöme, varav lagarna gjort sig förtjänta.

Skogsvårdsstyrelsen i *Västernorrlands* län uttalar den uppfattningen om dessa lagar, att de såsom provisoriska fyllt sitt ändamål på ett för skogen mycket välgörande sätt och visat sig utgöra ett verksamt medel till att både förhindra skövling av växtlig skog och bibringa allmänheten en bättre insikt om betydelsen av ungskogens vård och bevarande.

Skogsvårdsstyrelsen i *Jämtlands* län säger sig vara fullt övertygad om, att ifrågavarande lagstiftning varit och fortfarande är till stort gagn för skogsvården inom styrelsens verksamhetsområde.

Vad angår det i 1921 års lag upptagna medgivandet för skogsvårdsstyrelse att bemyndiga hos styrelsen anställd tjänsteman med viss kompetens att å styrelsens vägnar meddela interimistiskt avverkningsförbud har, såsom förut omnämnts, dylikt förbud under året meddelats blott i två fall. Åtskilliga skogsvårdsstyrelser omtala emellertid, att de meddelat vederbörande länsjägmästare bemyndigande i förevarande hänseende. Som anledning till att bestämmelsen icke fått vidsträcktare tillämpning under år 1921 har av en skogsvårdsstyrelse anförts, att vinterns avverk-

ningar i allmänhet icke sättas i gång förrän frampå nyåret. Att den nytillkomna bestämmelsen härutinnan är lämplig och behövlig vitsordas av skogsvårdsstyrelserna i *Kalmar läns södra landstingsområde*, *Hallands län*, *Älvsborgs län*, *Värmlands län*, *Örebro län* och *Jämtlands län*, vartill torde böra läggas dels skogsvårdsstyrelserna i *Gävleborgs* och *Västernorrlands län*, i vilka två län s. k. länsjägmästarförbud meddelats under året, dels skogsvårdsstyrelsen i *Blekinge län*, som i ämnet yttrat att bestämmelsen skulle varit till stor nytta åren 1918—1920, då virkes-
hungen var stor, samt att styrelsen med hänsyn till den avfattning bestämmelsen erhållit anser fara för tjänstemannaövergrepp icke föreligga, enär en länsjägmästare förmenas ej gärna våga sig på att utfärda förbud utan att vara övertygad om att han handlar i full överensstämmelse med skogsvårdsstyrelsens uppfattning, dels skogsvårdsstyrelsen i *Södermanlands län*, på vars initiativ bestämmelsen tillkommit, samt dels måhända även ett flertal andra skogsvårdsstyrelser, som förordat förlängd giltighetstid för 1921 års lag i oförändrat skick eller med ändring i annat än nu nämnt avseende. Bland uttalandena i frågan må här återgivas följande.

Skogsvårdsstyrelsen i *Kalmar läns södra landstingsområde* erinrar om en av denna styrelse i motsvarande redogörelse för år 1920 gjord hemställan att avverkningsförbud skulle kunna utfärdas redan då anledning fanns att misstänka att skövling skulle företagas, men anser nu styrelsen att en bestämmelse härom icke vidare erfordras, sedan möjlighet öppnats för »länsjägmästarförbud». Stadgandet härom är, säger styrelsen, en mycket stor förbättring och har visat sig hava stor betydelse genom sin blotta tillvaro, eftersom länsjägmästaren vid iakttagande av lagstridig avverkning har makt att omedelbart delgiva förbud och icke såsom förut måste nöja sig med att endast hota med förbud, som kanske icke hinner delgivas förrän åtta dagar senare.

Skogsvårdsstyrelsen i *Älvsborgs län* anser, att den nya bestämmelsen avsevärt bidrager till att öka lagens effektivitet gentemot sådana personer, som avsiktligt, genom forcerad avverkning, söka kringgå lagens stadganden.

Skogsvårdsstyrelsen i *Värmlands län* yttrar att den ifrågavarande bestämmelsen är ett för lagens effektivitet nödvändigt tillägg.

A andra sidan föreligger ett uttalande mot behovet av denna bestämmelse. Skogsvårdsstyrelsen i *Västmanlands län* anser nämligen, att med hänsyn till inträdda ändrade förhållanden förevarande bestämmelse bör vid förlängning av lagen kunna utgå.

I betraktande av de gynnsamma omdömen, som 1921 års provisoriska skogslag tillvunnit sig, är det helt naturligt att yrkanden även framkommit om förlängning av den provisoriska skogslagstiftningens giltighetstid, och i själva verket hava samtliga i ärendet hörda skogsvårdsstyrelser uttalat sig för en sådan förlängning. Med styrka har framhållits, att om denna lagstiftning icke prolongerades, de redan vunna goda resultaten snart nog vore tillspillogivna. Vid första inträdande förbättring på trävarumarknaden vore att befara att skogstillgångarna bleve hårt anlitade. Ett ej obetydligt antal skogsägare, som genom depressionstidens inverkan fått sin ekonomi bragt i oordning, komme säkerligen att försöka att genom avverkning utnyttja även ungskogarna. Anledning finge väl för övrigt anses föreligga till förhoppning, att lågkonjunkturen icke skall bliva alltför långvarig. Utan denna lagstiftning kunde befaras att spekulationen i skogsegendomar skulle blomstra upp på nytt. Därjämte vore att befara att felaktiga avverkningsformer åter skulle komma till användning. Skogsvårdsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus* län framhåller, att vid återgång till normala förhållanden särskilt vid efterfrågan av klenare dimensioner, såsom pappersved, pitprops och barkslanor, blickarna säkerligen komme att riktas på ungskogarna, vilka, därest ingen lagstiftning finnes till deras skydd, snart nog skulle bliva söndertrasade eller ödelagda. Och skogsvårdsstyrelsen i *Gävleborgs* län befarar, att de under skogsvårdsstyrelsens medverkan gallrade och ljushuggna bestånden bleve de första, som nedhöggas.

Såvitt de inkomna yttrandena giva vid handen är även bland skogsägarna den allmänna meningen för en förlängning av denna lagstiftning; dock meddelas i yttrandet från skogsvårdsstyrelsen i *Västmanlands* län, att från skogsägare framkommit uttalanden mot lagens giltighet beträffande skog å fastigheter, som ej bytt ägare under kristiden.

Uttalandena om den provisoriska lagstiftningens förlängning gå i allmänhet ut på förlängning på en gång till den tidpunkt, då den definitiva skogslagstiftningen kan träda i tillämpning. Särskilt gör *Värmlands* läns skogsvårdsstyrelse det uttalande, att den anser förlängning för ett år i sänder mindre lämplig.

Framställningar om ändringar i den provisoriska skogslagen.

De gjorda uttalandena om behovet av utsträckt giltighetstid för den provisoriska skogslagstiftningen hava i likhet med förhållandet under de föregående åren även nu i flera fall förbundits med framställningar om vissa ändringar i den gällande lagen i ämnet eller tillägg därtill. För en sådan framställning — nämligen om borttagande av bestämmelsen om s. k. *länsjägmästarförbud* — har jag redogjort i det föregående.

Av de övriga framställningarna avse de flesta ämnen, som på ett eller annat sätt berörts i liknande framställningar närmast föregående år.

I sin redogörelse för den provisoriska skogslagstiftningens tillämpning under år 1920 meddelade skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län, hurusom meningsskiljaktighet förekommit mellan styrelsen och en allmän åklagare, *huru avverkningsförbud och anvisning om sättet för avverkning skulle delgivas* för att hava laga giltighet. I det åsyftade fallet hade avverkningsförbud delgivits en bland tre delägare, och ehuru de båda övriga gemensamt med honom till skogsvårdsstyrelsen ingivit en av alla tre undertecknad skrift med anhållan om mildring i avverkningsförbudet, av vilket de sålunda visat sig hava fått del, hade åklagaren vägrat att för skedd överträdelse av förbudet åtala annan än den, som genom stämningsman fått del av förbudet. Då justitiekanslersämbetet efter klagan av skogsvårdsstyrelsen förklarat, att allmänne åklagarens förfarande i ärendet icke varit oriktigt, hade styrelsen ansett ett förtydligande av lagen härutinnan erfordras.

Då sagda framställning den 4 februari 1921 anmäldes i statsrådet, fann min företrädare i ämbetet framställningen icke nödvändiggör någon lagstiftningsåtgärd, enär det vore rimligt att för delgivning av avverkningsförbud, i saknad av särskild bestämmelse i ämnet, anlita stämningsmän, under det att, vad anginge anvisning för avverkning, det syntes vara att anbefalla att vid meddelande av dylik anvisning ett erkännande av dess mottagande begärdes. Nyssbemälda skogsvårdsstyrelse har nu återupptagit frågan, varvid dock däråt givits annan innebörd. Efter att hava omnämnt, att det anhängiggjorda målet av både häradsrätt och hovrätt avgjorts sålunda, att ehuru avverkning bedrivits i uppenbar strid mot erhållen anvisning, avgiven förbindelse samt två avverkningsförbud, endast en tredjedel av det beslagtagna virket — eller den del, som ansetts tillhöra den av delägarna, vilken blivit åtalad — dömts förbruten, yttrar skogsvårdsstyrelsen vidare, att konsekvenserna härav syntes styrelsen ganska betänkliga. Ett avverkningsförbud tillkomme ju för att hindra missbruk av skogen, oberoende av i vems hand den vore. Att döma av utgången i det omförmälda målet skulle, om ett flertal personer inköpt en fastighet och bedreve avverkning på sådant sätt, att skogsvårdsstyrelsen nödgades ingripa, ett avverkningsförbud icke äga giltighet förrän samtliga delägare eller avverkningsrättsinnehavare fått del av förbudet på det omständliga sätt, som finnes bestämt för stämnings delgivande. Ledaren av avverkningen kunde ju svara, att avverkningen fortginge för en viss delägares räkning, som ännu icke fått del av förbudet. Det förefölle skogsvårdsstyrelsen som

skulle med lika stort fog, om en fastighet eller avverkningsrätt övergått till annan person och han började återupptaga en förbjuden avverkning, denne vara oansvarig därför, såvida icke skogsvårdsstyrelsen på angivet sätt delgivit även honom förbudet. Då nu kunde vara ganska svårt för skogsvårdsstyrelsen att få kännedom om, vilka som vore delägare, samt dessa kunde vara avlägset boende eller icke anträffbara, bleve följderna att ett avverkningsförbud kunde bliva ganska illusoriskt. På sålunda anförda grunder har skogsvårdsstyrelsen förnyat sin framställning om den provisoriska skogslagstiftningens komplettering med stadganden, huru delgivning av anvisning och avverkningsförbud bör ske.

En hemställan i enahanda syfte har inkommit från skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län. Denna skogsvårdsstyrelse omtalar, hurusom vid åtal efter ett år 1920 verkställt beslag den tilltalade invänt, att han ej ägde kännedom om det åtgångna avverkningsförbudet, vilket uträddats under den föregående ägarens tid. Invändningen hade godkänts av häradsrätten, som därför ock upphävt beslaget. Skulle häradsrättens uppfattning befinnas riktig, torde, yttrar styrelsen vidare, ett avverkningsförbud bliva av ytterst ringa värde. Den, som drabbades av förbudet, kunde då lätt skenbart, såsom i det anförda fallet, sälja egendomen utan att skogsvårdsstyrelsen finge kännedom om transaktionen. Styrelsen bleve i sådant fall icke i stånd att lämna köparen meddelande om avverkningsförbudet. I det anförda fallet hade köparen varit säljarens närmaste granne och kort tid efter åtalets anhängiggörande hade egendomen återgått till den förre ägaren. För en skogsvårdsstyrelse torde det vara omöjligt att omedelbart få kännedom om varje egendomsförsäljning, helst då vederbörande hade anledning att hemlighålla en sådan. Innan försäljningen bleve bekant för skogsvårdsstyrelsen kunde en mycket omfattande avverkning medhinnas. Skulle för skogsvårdsstyrelsen föreligga skyldighet att underrätta en nytillträdande ägare om ett bestående avverkningsförbud, torde denna skyldighet ej böra inträda förrän köpet fått en mera officiell natur såsom exempelvis efter sökt eller beviljad lagfart.

Frågan om avverkningsförbuds giltighet mot annan än den, som fått formlig del av förbudet, har ytterligare berörts av skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län. Denna skogsvårdsstyrelse anmärker, att det, när ett hemman byter ägare, ytterligt sällan händer, att säljaren upplyser köparen om, huruvida skogen är belagd med avverkningsförbud. Köparen ställer sig vanligen ovetande härom, och som styrelsens tjänstemän äro färre än för en fullt effektiv bevakning skulle fordras, händer det att skogar, belagda med avverkningsförbud, bliva mer eller mindre hårt

avverkade och skogsbestånden mer eller mindre förstörda av en ny ägare innan styrelsen får vetskap om förändringen i äganderätten. Så hade inträffat i ett par fall under år 1921. Detta syntes styrelsen betänkligt, ty kunde det visa sig, att skogsvårdsstyrelse ej med ett avverkningsförbud kunde stävja även sådan avverkning, som ägde rum efter vederbörande fastighets övergång till annan person, komme lagen aldrig att vinna den effekt, som väl vore avsedd. Skogsvårdsstyrelsen har för sin del tänkt sig denna olägenhet på för köpare och säljare mest bekväma sätt kunna avhjälpas genom införande av anmälnings-skyldighet i förhållande till skogsvårdsstyrelsen när skog försäljes vare sig med äganderätt eller med avverkningsrätt.

Till upplysning i ärendet har sistnämnda skogsvårdsstyrelse insänt avskrift av en till styrelsen ställd ansökan att meddelat avverkningsförbud beträffande viss fastighet icke måtte göras gällande mot sökanden, som vid inköp av fastigheten hållits i okunnighet om förbudet och därigenom förmåtts att överbetala fastigheten.

Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län har vidare förnyat sin föregående år gjorda hemställan att bestämmelsen om *beslag av olagligen avverkat virke* — upptagen i 10 § av såväl 1920 års lag som 1921 års lag — måtte erhålla sådan lydelse, att vid åtal för olovlig avverkning det *inom avverkningsområdet avverkade virket*, där det låge kvar inom detta område, eller, om det vore bortfört, fortfarande vore i avverkarens besittning, skulle tagas i beslag och dömas förbrutet. Framställningen har betydelse för sådana fall, då olaglig avverkning skett i sammanhang med lovlig. Styrelsen anför, att enligt sagda bestämmelse vid överträdelse av avverkningsförbud eller av anvisning för avverkning »det avverkade virket» skall beslagtagas. Där utstämpling skett, vilket torde vara den vanligaste formen för anvisning, medges avverkning av de stämplade träden. Företages då avverkning även av ostämplade träd och överskrides därmed gränsen för en god skogsvård, torde det möta oöverstigliga svårigheter att med beslag belägga allenast de träd, genom vilkas avverkning denna gräns överskridits. Sedan skogen blivit fälld och virket upphuggits i olika sortiment — timmer, trämasseved, brännved och dylikt — torde det vara omöjligt att avskilja den virkesmängd, som härrör från olagligen avverkade träd, iträn dem, som utfallit efter träd, för vilka avverknings-tillstånd lämnats. Bekräftelse på nödvändigheten av en lagändring härutinnan anser sig styrelsen hava vunnit vid ett åtal för överträdelse av avverkningsförbud, som på grund av styrelsens anmälan anhängiggjorts under år 1921. Beslag hade ej kunnat göras till följd av omöjligheten att skilja lagligen och olagligen avverkat virke och i målet

hade därför måst yrkas ersättning för det olagligen avverkade virkets värde. Stora svårigheter förefunnes dock för beräkning av detta värde, och dessutom kunde ersättning ej uttagas, om lagöverträdaren bleve insolvent.

Skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län har omnämnt ett fall, som givit styrelsen anledning påyrka ett stadgande att i skog, där avverkning är underkastad inskränkningar enligt den provisoriska skogslagen, *stämpling icke må av enskild utföras med märke, som utgör en efterbildning av skogsvårdsstyrelsens*. I det åsyftade fallet hade en person, som inköpt en fastighet och på egen begäran fått stämpling utförd av skogsvårdsstyrelsen genom vederbörande länsskogsvaktare, därefter med en stämpel, som endast genom mindre skicklighet vid tillverkningen skilde sig från skogsvårdsstyrelsens, i stor utsträckning verkställt ytterligare utstämpling, så att träd med styrelsens stämpel och med den efterbildade stodo omblandade. Sedan anmälan härom gjorts hos landsfogden, hade denne resolverat, att saken icke föranledde någon åtgärd från kronans sida, emedan ingen straffbar handling föreläge. Visserligen hade justitiekanslersämbetet, efter klagan av skogsvårdsstyrelsen, återförvisat ärendet till landsfogden för ny handläggning, men vad resultat denna komme att giva vore styrelsen obekant.

Skogsvårdsstyrelserna i Stockholms och Södermanlands län, vilka föregående år ifrågasatt *medgivande för skogsvårdsstyrelse att själv utföra åtal*, hava nu återupptagit frågan härom. Till stöd för sin tidigare framställning i ämnet anförde den förra skogsvårdsstyrelsen huvudsakligen, att då enligt vunnen erfarenhet alla utredningar och allt anskaffande av bevismaterial måste verkställas genom skogsvårdsstyrelsens försorg, det syntes vara mindre ändamålsenligt att själva åtalet skulle utföras av allmänne åklagaren. Och skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län förmenade, att då skogsvårdsstyrelserna hade att övervaka den provisoriska skogslagens efterlevnad, det låge nära till hands att de inför domstolarna finge framlägga sina synpunkter, varigenom, även om dessa icke alltid skulle komma att av domstolarna godkännas, likväl klarhet skulle kunna erhållas i sådana avseenden, där lagen icke vore fullt tydlig. Tillika erinrade den sistnämnda skogsvårdsstyrelsen, att då skogsvårdsstyrelsernas personal ansetts icke böra användas för utförande av åtal utan borde hava sin verksamhet förlagd till det rent skogliga, skogsvårdsstyrelserna för rättegångar, som de redan nu hade att utföra, i regel plägade anlita personer med juridisk utbildning, vilka därför också besatte större kännedom om lagstiftningen i skogsfrågor än som kunde förutsättas hos allmänna åklagarna.

För sitt nu framställda yrkande om enahanda befogenhet för skogsvårdsstyrelserna som allmänna åklagarna att anställa åtal vid domstol har skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län hämtat ytterligare stöd från det fall, för vilket jag nyss redogjort. Styrelsen anser detta fall bekräfta vad styrelsen tidigare anfört om de svårigheter, som möta från åklagarhåll, då skogsvårdsstyrelsen nödgas hänvända sig dit för att skaffa respekt åt en lag, som styrelsen satts att handhava, och tillägger styrelsen, att när skogsvårdsstyrelserna tilldelats befogenheten att visa, huru avverkning är lagligt tillåten, och att förbjuda annan, böra de också hava den befogenheten att själva vid domstol få framföra sina påståenden, när deras anvisningar eller förbud uppenbarligen åsidosatts.

Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län har i fråga om åtalsrätten nu anfört, att erfarenheten från år 1921 i än högre grad klargjort, att lagen behöver kompletteras härutinnan. Styrelsen anser sig såsom stöd för detta uttalande böra framhålla, dels att styrelsen själv måst åtala flera landsfiskaler för eftersatt skogsodling, samt dels att flera dylika i egenskap av ombud för andra skogsodlingsskyldiga uppträtt vid häradsrätterna såsom svarande mot skogsvårdsstyrelsen. Att under sådana förhållanden landsfiskalerna i allmänhet skola med större intresse i egenskap av allmänna åklagare kostnadsfritt sköta några mål för skogsvårdsstyrelsen är knappast tänkbart. Den stora arbetsböroda av vitt varierande karaktär, som påvilar landsfiskalerna, omöjliggör också för dem att grundligare sätta sig in i ifrågavarande slags mål. Styrelsen kan därför icke annat att på det livligaste förorda att den provisoriska skogslagen kompletteras med ett stadgande om rätt jämväl för skogsvårdsstyrelse att anställa åtal.

Ehuru på sätt redan anförts de rådande förhållandena på trävaru-
marknadens område framtvingat en minskning i avverkningarna och
behovet av inskränkande bestämmelser därför i närvarande stund kan
synas mindre än under de närmast föregående åren, framgår dock av
utredningen i ärendet otvetydigt, att dylika bestämmelser icke heller nu
kunna undvaras, och att det skulle innebära stor risk för skogskapitalets
fortbestånd, om skogsägare och innehavare av avverkningsrätt medgäves
att förtoga över landets skogstillgångar lika fritt som före den provi-
soriska skogslagstiftningens tillkomst. Enär den så länge förberedda defi-
nitiva skogslagstiftningen ännu icke kunnat komma till stånd, lär
därför vara oundgängligen nödvändigt att ännu en gång förlänga den
provisoriska skogslagstiftningens giltighet.

Då härvid de särskilda framställningar om ändringar i och tillägg

till 1921 års lag i ämnet, för vilka jag nyss redogjort, måste bliva föremål för en närmare granskning, möter först den av en skogsvårdsstyrelse väckta frågan om upphävande av den i 6 § 2 mom. sagda lag upptagna bestämmelsen om rätt för skogsvårdsstyrelse att bemyndiga hos styrelsen anställd tjänsteman att i brådskande fall meddela avverkningsförbud med temporär giltighet. När denna i Kungl. Maj:ts proposition nr 119 till 1921 års riksdag föreslagna bestämmelse behandlades av riksdagen, restes däremot från flera håll motstånd, och även jordbruksutskottet, som dock tillstyrkte propositionen jämväl i denna del, ställde sig i viss mån tveksamt till rätten för en tjänsteman att meddela interimistiskt avverkningsförbud. Någon nämnvärd erfarenhet om denna bestämmelses verkningar föreligger visserligen icke ännu, men utredningen har i alla händelser icke givit stöd för de betänkligheter, som vid 1921 års riksdag härutinnan uttalades, utan har den ifrågavarande bestämmelsen tvärtom från flera skogsvårdsstyrelser mottagits med livligt erkännande. Under sådana omständigheter finner jag mig icke äga anledning föreslå någon ändring i denna del.

Då förslaget till 1921 års provisoriska skogslag den 4 februari 1921 förevar i statsrådet, erinrade i avseende å den jämväl då av en skogsvårdsstyrelse ifrågasatta ändringen beträffande *beslagsrätten för det fall, att olovligen avverkat virke icke kan skiljas från virke, som lagligen avverkats*, dåvarande chefen för justitiedepartementet, att framställningen i ämnet träffade ett förhållande, som icke vore för den provisoriska skogslagstiftningen egenartat, i det nämligen skogslagarna i allmänhet innehölle bestämmelser om beslag av olovligen avverkat virke samt för det fall, att virke undginge beslag, i likhet med den provisoriska skogslagen föreskreve, att sådant virke skulle ersättas med belopp, svarande mot dess värde. Min företrädare i ämbetet anförde därvid vidare, att en föreskrift sådan som den föreslagna kunde tänkas få betydelse endast för det fall, att det olovligen avverkade virkets massa eller värde icke läte sig beräkna, men att han icke funne tillrädligt att för en dylik händelse meddela en föreskrift, som avveke från grunderna inom skogslagstiftningen i allmänhet, och framhölls i detta avseende ytterligare, att om det virke inom avverkningsområdet, som skulle vara underkastat beslag på grund av sammanblandning med olovligen avverkat virke, tilläventyrs avverkats för husbehov, följden av dess beslagtagande rimligtvis bleve den, att respektive skogsbestånd måste anlitas för uttagande av nytt virke för samma husbehov, vadan utsträckningen av beslagsrätten sålunda kunde komma att leda till skogsskövling.

Vad sålunda anförts synes jämväl mig innefatta avgörande skäl

mot den föreslagna ändringen, och vill jag, beträffande den i ärendet nu framhållna synpunkten att ersättning för virke, som undgått beslag, icke kan uttagas, om den ersättningsskyldige blivit insolvent, endast tillägga, att det enligt min mening icke föreligger tillräckligt skäl att ens för sådant fall utsträcka beslagsrätten, helst detta skulle lända till förfång för den ersättningsskyldiges övriga borgenärer.

I fråga om det av två skogsvårdsstyrelser väckta förslaget att rätt att åtala överträdelse av den provisoriska skogslagen skulle tillkomma ej blott allmän åklagare utan även skogsvårdsstyrelse kan jag likaledes i huvudsak nöja mig med att åberopa vad min företrädare i ämbetet anförde, då motsvarande förslag i samband med propositionen till 1921 års riksdag med förslag till nu gällande provisoriska skogslag anmäldes i statsrådet. Enligt statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden för den 4 februari 1921 framhöll i detta ämne dåvarande chefen för justitiedepartementet de skiftande bestämmelser i avseende å åtalsrätt, som meddelats i olika skogslagar. Sålunda gällde enligt lagen angående vård av enskildes skogar, att de till skogsvårdsstyrelsens biträde anställda tjänstemän ägde lika behörighet som kronobetjante att åtala överträdelse av avverkningsförbud, meddelat jämlikt samma lag, och de särskilda lagarna den 13 juni 1908 angående vård av enskildes skogar inom Gottlands län samt den 20 juni 1913 angående vård av enskildes skogar på Öland tillerkände såväl skogsvårdsstyrelsen som de till dess biträde anställde tjänstemän lika behörighet som kronobetjeningen att åtala förseelse mot respektive lagar. Enligt andra författningar, exempelvis lagen angående skyddsskogar och lagen angående husbehovsskogar inom vissa områden, ägde tjänstemän och betjante vid skogsstaten samma åtalsrätt som kronobetjante. Däremot hade i förordningarna den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, och angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden åtalsrätten förbehållits allmänne åklagaren. I överensstämmelse med förstnämnda lag hade i det förslag till provisorisk skogslag, som genom Kungl. Maj:ts proposition nr 411 förelades 1918 års lagtima riksdag, föreslagits att de till skogsvårdsstyrelsens biträde anställda tjänstemän skulle äga lika behörighet som kronobetjante att åtala överträdelse av meddelat avverkningsförbud, men vid propositionens behandling i det sammansatta lag- och jordbruksutskottet hade detta erinrat, hurusom, då liknande bestämmelser om åtalsrätt upptagits i de för 1915 års riksdag framlagda förslagen till nyssnämnda två förord-

ningar, åtalsrätten på förslag av jordbruksutskottet vid den sistnämnda riksdagen begränsats till allmänne åklagaren. Såsom skäl härför hade jordbruksutskottet anfört, att då den skogsägande befolkningen i de ifrågavarande landsändarna med avseende å dispositionsrätten över skogen ställts i visst beroende av skogspersonalen, det vore av stor vikt att ett gott förhållande rådde dem emellan och att följaktligen bestämmelser, som vore ägnade att rubba detsamma, borde undvikas, samt att förden skull och då härtill komme, att bestyret med utförande av åtal inkräktade på skogspersonalens tid, vilken borde ägnas åt skogarnas skötsel, åtalsrätt enligt utskottets mening borde tillkomma allenast allmänne åklagaren. Sammansatta lag- och jordbruksutskottet, som ansett att vad sålunda anförts ägde motsvarande giltighet i det förevarande fallet, hade därför hemställt, att förslaget i nu berörda del skulle ändras till överensstämmelse med nämnda 1915 års författningar, och hade utskottets hemställan bifallits av riksdagen. I betraktande av vad sålunda förekommit ansåg min företrädare i ämbetet sig icke kunna förorda att en ändring i fråga om åtalsrätten vidtogs i den provisoriska skogslagen, men tillade han, att om det skulle befinnas, att det då av två skogsvårdsstyrelser framburna önskemålet om åtalsrätt för skogsvårdsstyrelse omfattades av en allmännare mening, samma förslag syntes kunna upptagas till förnyad prövning vid den slutliga behandlingen av skogslagstiftningskommitténs förslag, vilket tillerkände såväl allmänne åklagaren som skogsvårdsstyrelsen och de till dess biträde anställda tjänstemän åtalsrätt.

Då jag nu ansluter mig till detta uttalande, vill jag emellertid tillika hava betonat, att jag icke förbisett de olägenheter, som den nuvarande begränsningen i åtalsrätten kan medföra för skogsvårdsstyrelserna. Ett av skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län i detta sammanhang påpekat missförhållande, nämligen att landsfiskaler uppträda vid häradsrätterna såsom ombud för svarande mot skogsvårdsstyrelse, är enligt min mening av beskaffenhet att, oberoende av frågan om åtalsrätten i nu förevarande slag av mål, påkalla åtgärd från Kungl. Maj:t, och har jag för avsikt att med första framlägga förslag till sådan åtgärd.

Framställningen om *förbud för enskild skogsägare att vid utstämpling använda märke, som utgör efterbildning av skogsvårdsstyrelsens märke*, har endast ett yttre samband med den provisoriska skogslagstiftningen. Frågan är i själva verket av rent straffrättslig natur; i den mån nu i 12 kap. 7 § allmänna strafflagen upptagna bestämmelser om straff för den, som falskeligen använder allmänna stämplor och märken, tilläventyrs icke skulle finnas å det förevarande fallet tillämpliga, bör eventuellt behövligen komplettering av sagda bestämmelser ske i samband med

revisionen av strafflagen. Någon lagändring på detta område kan jag icke nu tillstyrka.

Återstår frågan, i vad mån avverkningsförbud och anvisning för avverkning äro bindande för annan än den, som fått del därav genom skogsvårdsstyrelsens försorg. Denna fråga berör på det närmaste den provisoriska skogslagstiftningens system. Enligt de nuvarande bestämmelserna föranleder en avverkning, som strider mot grunderna i den provisoriska lagen, avverkningsförbud av större eller mindre omfattning. Sker avverkning i strid mot meddelat förbud, inträder straffpåföljd, likasom ock den avverkare utsätter sig för straff, som åsidosätter av skogsvårdsstyrelsen lämnad anvisning. Denna anordning kan i visst avseende sägas hava varit en styrka i systemet och till den provisoriska lagstiftningens framgång har säkerligen bidragit att de avverkande så att säga först varnas samt bliva föremål för bestraffning blott om de trotsa varningen. A andra sidan föreligger här en påtaglig svaghet; att en ny ägare av en fastighet icke varit omedelbart bunden av förbud eller anvisningar, som meddelats hans fångesman, kan visserligen sägas hava betytt mindre vid legitima fastighetsöverlåtelser, men medför stor risk när förhållandet av mindre nogräknade personer börjat användas som ett medel att kringgå lagen, helst efter all erfarenhet kändedomen om dylika medel plägar hastigt spridas och försöken att undgå besvärande inskränkningar likaledes pläga, när de lyckas, locka till efterföljd.

Det synes mig därför angeläget att söka avhjälpa den brist i den provisoriska skogslagstiftningen, som påvisats i denna del, men möjligheterna att inom ramen för denna lagstiftning åstadkomma en effektiv ändring äro tyvärr ganska begränsade. Givetvis går det icke för sig att utan vidare stadga att förbud och anvisningar skola, så snart de meddelats, hava giltighet mot en var, som kan komma att få befattning med den ifrågavarande skogen; förbud och anvisningar i särskilda fall äro ej att likställa med en lag, vilken en var är skyldig att känna till. Vad särskilt avverkningsförbuden angår vore det måhända icke omöjligt att bereda dem nödig publicitet genom deras införande i inteckningsprotokoll och inteckningsbok samt därefter i gravationsbevis, men denna anordning lärer icke kunna ifrågasättas för att skaffa styrka åt en provisorisk lagstiftning, som kan beräknas upphöra att gälla inom en nära framtid. Lika litet kan jag förorda förslaget att försäljning av fastighet och upplåtelse av avverkningsrätt skola anmälas hos skogsvårdsstyrelsen; anmälningsskyldighet har i ett yttrande över 1918 års provisoriska skogslag ifrågasatts — visserligen då beträffande tillämnad avverkning — men

avstyrktes av dåvarande chefen för justitiedepartementet såsom ägnad att för straff för försummad anmälan utsätta personer, hos vilka en okunnighet om anmälningsplikten vore jämförelsevis ursäktlig, och detta skäl synes mig äga giltighet även i fråga om nu föreslagna anmälningsplikt, vilken för övrigt genom att träffa fastighetsförvärvare i allmänhet skulle gå långt utöver vad för ändamålet synes vara behövt. Anslag på avverkningsplatser lära icke kunna väntas få nödig effekt; kungörelse i kyrkan användes för det slags avverkningsförbud, som omförmäles i 14 § skiftesstadgan, och kan vara lämpligt när fråga är om delägare i samfällighet, vilka i regel på förhand äga kännedom om den förrättning, med hänsyn vartill förbudet meddelas, men torde icke vara ägnat för användning i här avsedda fall. Genom kungörelser i ortstidningarna kan ett förbud erhålla betydlig spridning och måhända låter sig göra att stadga att vad i viss ordning kungjorts skall vara gällande mot en var, där det icke visats att han varken ägt eller bort äga kännedom därom, men i närvarande stund är jag icke beredd att framlägga förslag till ett stadgande av så pass betydande räckvidd. Jag har därför funnit mig böra stanna vid att föreslå en lagändring av innebörd att avverkningsförbud och därmed i förevarande avseende likställda anvisningar skola gälla icke blott mot dem, som därav fått del i hittills vanlig ordning, utan även mot en var annan, som visas hava därom ägt vetskap; och vågar jag hoppas att detta stadgande, som står i överensstämmelse med gällande rättsgrundsatser, skall befinnas tillräckligt effektivt för de viktigaste fallen, nämligen sådana då köpare och säljare äro i komplot för kringgående av förbud eller anvisningar.

Redan inledningsvis omnämnde jag, hurusom lagrådet vid behandling av förslaget till nu gällande lag i ämnet ifrågasatt att denna borde erhålla giltighet för längre tid än ett år. Ett förslag i sådan riktning väcktes även av enskild motionär vid 1921 års riksdag, men avstyrktes av jordbruksutskottet, som ansåg sig icke kunna tillstyrka avvikelse från tidigare följd praxis i fråga om den provisoriska skogslagens giltighetstid, utan i stället förordade den i förslaget upptagna bestämmelse, enligt vilken lagen skulle gälla till den 1 juli 1922.

Frågan kan sägas nu befinna sig i något ändrat läge, så till vida som det finnes grundad anledning att hoppas att förslag till ny fullständig skogslag skall kunna föreläggas 1923 års riksdag. Tidpunkten för den definitiva lagens eventuella ikraftträdande — den 1 juli 1923 eller den 1 januari 1924 eller möjligen den 1 juli sistnämnda år — låter sig nu icke beräkna, men skulle samma lag icke kunna träda i kraft viss dag, som nu kan vardas bestämd för den provisoriska lagens upp-

hörande, torde den provisoriska lagen kunna ytterligare förlängas för mellantiden och därvid måhända erhålla ett eller annat tillägg, som kan underlätta övergången till en permanent skogslagstiftning. I det förslag till *lag om fortsatt tillämpning av lagen den 27 maj 1921 (nr 265) om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo*, som jag låtit utarbета inom justitiedepartementet, ifrågasätter jag därför icke annat beträffande lagens giltighetstid än att denna skall bestämmas till ett år, så att den utlöper med den 30 juni 1923.»

Efter att hava uppläst det nämnda lagförslaget, vilket är av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, hemställer föredraganden, att lagrådets utlåtande över förslaget må för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Ivar Brynolf.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om fortsatt tillämpning av lagen den 27 maj 1921 (nr 265) om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

Härigenom förordnas, att lagen den 27 maj 1921 (nr 265) om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo, vilken lag gäller till den 1 juli 1922, skall äga fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1923; dock skall från och med den 1 juli 1922 10 § hava följande ändrade lydelse:

Sker avverkning — — — här är sagt.

Vad nu — — — under bedömande.

Verkställes avverkning, varemot förbud meddelats eller varigenom lämnad anvisning av beskaffenhet som i andra stycket sägs varder åsidosatt, av annan än den, som förbudet eller anvisningen delgivits, och ägde avverkaren kännedom om förbudet eller anvisningen, vare han underkastad enahanda straff och påföljd, som om förbudet eller anvisningen delgivits honom, och varde i målet jämväl i övrigt så förfaret, som i det föregående är för särskilda fall stadgat.

Innefattar avverkning — — — förut är sagt.

Beträffande påföljd av sådan under denna lags giltighet begången forseelse, varom i 10 § sägs, skall vad i lagen är stadgat fortfara att gälla även efter den 30 juni 1923.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd onsdagen den 26 april 1922.

Närvarande:

Justitierådet BERGLÖF,
Regeringsrådet ERNBERG,
Justitieråden MOLIN,
APPELBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 24 februari 1922, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 27 maj 1921 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsrådet Erik Geijer.

Detsamma föranledde följande yttranden.

Justitierådet *Berglöf*, regeringsrådet *Ernberg* och justitierådet *Appelberg*:

Särskilt på grund därav att i det föreslagna nya stadgandet den, som verkställer avverkning, sättes i motsats till den, åt vilken förbud eller anvisning meddelats, kan detta stadgande giva anledning till den säkerligen ej avsedda tolkningen, att detsamma skulle gälla även beträffande de personer, som allenast ha verkställigheten av avverkning om hand. Avfattningen synes därför böra undergå någon jämkning.

I övergångsbestämmelsen till förslaget har, i likhet med vad som skett i nuvarande lag, ordet »påföljd» använts för att beteckna såväl straff i egentlig mening som annan i 10 § omförmäld påföljd. Till

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 221 häft. (Nr 255.) 4

undvikande av missförstånd synes lämpligt, att samma uttryck kommer till användning såväl i de föreslagna tilläggsbestämmelserna till 10 § som i övergångsstadgandet. En jämkning i redaktionen jämväl i berörda hänseende torde därför böra vidtagas.

Justitierådet *Appelberg*:

Med det föreslagna nya stadgandet avses att avhjälpa brist i förevarande lagstiftning, som skulle bestå däri att förbud eller anvisning, som enligt lagen lämnats någon, icke kan göras gällande mot ny ägare av skogen eller mot den, åt vilken avverkningsrätt därtill upplåtits. Även om enligt min mening lagen icke kan så tolkas att den, som, efter det dylikt förbud eller anvisning meddelats, blivit ägare av marken eller vunnit rätt till skogen, skulle i varje fall vara obunden av förbudet eller anvisningen, föreligger otvivelaktigt här en lucka, som det synes angeläget att fylla.

Något synnerligen verksamt medel i nu berörda hänseende torde dock det föreslagna stadgandet icke innebära. Dels föranleda bevisningssvårigheterna, att, även i det fall att den nye rättsinnehavaren fått vetskap om det av skogsvårdsmyndigheterna meddelade beslutet, möjligheterna att få lagen tillämpad å den senare torde bliva ringa, och dels tjänar stadgandet icke i någon mån att avhålla en illojal skogsägare från att till en om förbudet eller anvisningen okunnig upplåta rätt till skogen. Med hänsyn härtill och då på grund av lagstiftningens provisoriska beskaffenhet det icke kan ifrågasättas att nu införa något slags inskrivnings- eller kungörelseförfarande, synes det mig lämpligt att till vinnande av större effektivitet åt det föreslagna stadgandet fullständiga detta med föreskrift om skyldighet för den, åt vilken dylikt förbud eller anvisning meddelats, att därest han försäljer skogsmarken eller därå upplåter avverkningsrätt, bevisligen underrätta den nye ägaren eller avverkningsrättsinnehavaren om förbudet eller anvisningen. Underlåtenhet härutinnan skulle vara belagd med bötesstraff. Den lojale skogsägaren gör självklart även utan lagstadgande ett dylikt meddelande åt sin medkontrahent, och det kan därför ej anses vara synnerligen betungande för honom att härom skaffa sig bevis, exempelvis genom skriftligt erkännande av medkontrahenten.

Justitierådet *Molin* lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 28 april 1922.

Närvarande:

Statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Åkerman anmäler lagrådets den 26 april 1922 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 24 februari 1922 remitterade förslaget till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 27 maj 1921 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför, att han, i anledning av vad lagrådets flesta ledamöter anmärkt beträffande ordet »påföljd» i övergångsbestämmelserna, jämfört med ordalagen i de föreslagna tilläggsbestämmelserna till 10 §, vidtagit den ändring i förslaget, att i sistnämnda bestämmelser uteslutits orden »straff och», samt hemställer, att det sålunda ändrade förslaget måtte, jämlikt § 87 regeringsformen och med stöd av § 54 riksdagsordningen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen tackes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skall till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

N. Cervin.